

Geen jacht, tenzij

Onder dit motto, bijna een strijdkreet, hebben wij als toen nog Kritisch Faunabeheer, ons best gedaan alle natuur- en milieuorganisaties kleur te laten bekennen. Is die organisatie tegen plezierjacht, dus tegen het bestaan van een "wildlijst" en tegen het "beheer" door middel van afschot als ook maar iemand ergens schade vreest? Kiezen zij voor het principe van "Geen jacht, tenzij..."?

Wat inhoudt dat er voor het schieten of bestrijden van welk dier dan ook aan drie criteria voldaan moet zijn. Er moet sprake zijn van een groot probleem of gevaar, dat niet op een geweldloze manier kan worden opgelost. Het moet wetenschappelijk onderbouwd zijn, dat jagen/bestrijden wel binnen afzienbare tijd tot een oplossing leidt. Veel organisaties besloten uiteindelijk, hiermee akkoord te gaan. Maar de praktijk is weerbarstig. Nu, na meer dan 30 jaar, is er geen enkele terreinbeherende organisatie die zich aan dit principe blijkt te houden. Zelfs onder de niet-terreinbeherende vogel- en dierenbeschermers, die in naam zeggen "Geen jacht, tenzij..." te ondersteunen zijn er velen die de praktijk van de huidige jagers en bestrijders steunen.

Jacht in de gebieden van Natuurmonumenten.... daar is gemakkelijk een heel dik boek over te schrijven. In de jaren '70 heeft de Faunabescherming – toen nog Kritisch Faunabeheer - bij alle natuur- en milieuorganisaties heel veel actie gevoerd, om deze zich duidelijk uit te laten spreken over hun standpunt met betrekking tot jacht. Allemaal, uitgezonderd Staatsbosbeheer ("Wij hebben geen eigen mening, wij staan toe wat de wetgever heeft besloten toe te staan!") kozen ze uiteindelijk en na veel discussie voor het inmiddels fameuze standpunt: "Geen jacht, tenzij.....". Tenzij er een groot maatschappelijk probleem is, dat niet op een geweldloze manier kan worden opgelost. En waarbij jacht het probleem wél kan oplossen. Jagers doen hun uiterste best om aan te tonen dat zulke gevallen zich in de praktijk ook echt voordoen. Als Faunabescherming vinden wij het een belangrijk onderdeel van onze

taak om aan iedereen duidelijk te maken, dat zo'n situatie zich onder natuurlijke omstandigheden nog nooit heeft voorgedaan. Als iemand al van oordeel is dat de aantallen vossen, ganzen of muskusratten een probleem vormen, staat toch echt wel vast dat 15 of meer jaar intensieve bestrijding niet de beloofde sterke afname van de aantallen van die soorten heeft kunnen bewerkstelligen. Daarmee is die bestrijding, als het om vogelsoorten gaat, in strijd met de Europese Vogelrichtlijn. Die eist dat het schieten ook binnen redelijke termijn het beoogde resultaat oplevert. Wij vinden 15 jaar voor die "redelijke termijn" ruimschoots voldoende.

Maar daar zal een rechter zich over uit moeten spreken. Ook alle provinciale landschappen en organisaties als het Goois Natuurreservaat hebben zich aan het "Geen jacht, tenzij..." standpunt geconformeerd. Daarmee zeggen zij dus, tegen "plezierjacht", de jacht op de vijf soorten: wilde

eend,
fazant,
konijn,
haas en
houtduif,
te zijn.

Die mogen onbeperkt en zonder enige andere reden dan het plezier van de jager geschoten worden. Gedragen al die organisaties zich daar ook naar? Absoluut niet. In de eerste plaats zit in ieder provincie elke terreinbeherende organisatie qualitate qua in de Faunabeheereenheid. Die eist in iedere provincie dat alle partijen vóór het benut-

Natuurorganisaties negeren de wil van hun leden.

ten en bejagen van de vijf wildsoorten zijn. Dat is ook de reden dat iedere Faunabeheereenheid uitsluitend door jachtliefhebbers wordt bevolkt.

Mark van den Tweel, directeur van Natuurmonumenten, flirt in De Jager openlijk met hen: "We zullen de jagers nog hard nodig hebben".

12 jaar na de formulering van hun "Geen jacht, tenzij..."-standpunt hebben we het met veel moeite voor elkaar gekregen dat een commissie uit de Ledenraad van Natuurmonumenten mocht onderzoeken, wat dat nieuwe standpunt in de praktijk had opgeleverd. In welke gebieden van Natuurmonumenten de plezierjacht werkelijk was afgeschaft. De commissie, maximaal

tegengewerkt door directie en regionale medewerkers, heeft geen enkele aanpassing van een jachthuurcontract boven water gekregen! Naast het toestaan van de plezierjacht, werken Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, de Landschappen, allemaal volop mee aan de zinloze bestrijding van muskusratten, vossen en ganzen. Een paar jaar geleden bleek uit een enquête onder de leden, dat dezen in grote meerderheid ook geen jacht wilden in de gebieden van Natuurmonumenten. En weer zei Natuurmonumenten met die wil van de leden rekening te willen houden. En weer veranderde er in de praktijk niets. In woorden zegt Natuurmonumenten voor haar

leden te kiezen, in werkelijkheid gehoorzaamt zij slaafs de boeren en de jagers. Natuurmonumenten en haar bevriende provinciale organisaties staan de ongebreidelde en puur egoïstische jacht op de vijf wildsoorten zonder beperkingen toe én gaan bovendien akkoord met de volstrekt zinloze en meestal illegale bestrijding van beschermde ganzensoorten zoals de brandgans, kolgans en grauwe gans. Is dat wat de leden willen? Zéér onwaarschijnlijk. Maar Natuurmonumenten doet er in het openbaar volledig het zwijgen toe. De leden weten, net zo min als in de jaren '70 van de vorige eeuw, hoezeer Natuurmonumenten nog steeds verweven is met de wereld van de plezierjagers.

Wildlijst

Van oudsher kent de Nederlandse jachtwetgeving een zogenaamde "wildlijst", met soorten waarop jagers graag schieten. Er zijn er toch genoeg van, ze zijn lekker, of zoals bij de snippen vroeger: voor de sportieve uitdaging, ze zijn moeilijk te raken.

Niet iedereen realiseert zich dat, maar jacht valt onder het begrip "sport". Jagen is een recreatieve bezigheid: het kost de beoefenaar ervan een aanzienlijk bedrag per jaar en de jager doet het ter ontspanning. Vrijwillig; niemand dwingt hem of haar. Alle Nederlandse overheden, van gemeente en provincie tot Eerste en Tweede Kamer vinden het volkomen acceptabel dat mensen voor de lol wilde dieren doodschieten. Dat is vreemd.

Het haasje

Jagers zijn niet van plan de jacht op konijnen en hazen te staken, ook al vraagt de Tweede Kamer daar om (Trouw, 6 november). Alle hazen worden uit de weilanden voor mijn huis geschoten. Ik stapte gisteren weer eens op een paar van die jagers af. Hun antwoord: "Het is maar één haasje voor Kerstmis." Maar de volgende dag loopt er weer een jager. Alleen vanochtend al hoorde ik tientallen schoten links en rechts vanuit de weilanden komen. En allemaal geven de jagers hetzelfde antwoord: hun kerstmaaltijd, en: mooi stukje scharrelvlees. Je staat daar in je lachwekkende eentje te argumenteren tegenover een stel mannen met geweren en hun dode buit. Buit die ze op lafhartige wijze hebben verkregen want op de kaalgeschoren weilanden kan een haas zich niet verschuilen. Ik wil ook haas met Kerstmis, daar heb ik recht op, niet op mijn bord, maar levend voor mijn deur.

Bibi Dumon Tak Waterland

Wildlijst is in strijd met doel van de Wet natuurbescherming.

Aan de ene kant is de hele nationale wetgeving erop gericht dit onmogelijk te maken. Aan de andere kant heerst in de politiek nog steeds de mening dat de mens boven de dieren is geplaatst

en daarom zonder enige verantwoording gerechtigd is om dieren naar eigen inzicht wel of niet te doden. Of zoals een belangrijk Tweede Kamerlid van de VVD ooit verkondigde: "Als ik zin heb om een hond dood te schoppen omdat zijn gedrag mij niet bevalt, heb ik daar het volste recht toe". Als Faunabeschermers hebben we deze meneer Waalkens héél erg duidelijk gemaakt hoe laakbaar wij zijn standpunt vonden. Met als enige reactie een poging tot fysiek geweld. Toegegeven, dit is al een tijd geleden.

Maar feitelijk is er in de houding van de jachtgezinden in al die jaren niets veranderd. Jagers doen er alles aan en spenderen miljoenen euro's per jaar om de bevolking ervan te doordringen dat jacht, behalve genot voor de individuele jager, ook nut heeft voor de gemeenschap. Gek en dom genoeg trappen hele bevolkingsgroepen daar nog in ook. Van een geschoten vos of gans kan je toch geen last meer hebben? Dieper nadenken is teveel gevraagd... Merkwaardig, want vrijwel iedereen in dit land vindt dat je zonder enige noodzaak een dier niet mag doden. Dat is ook in alle wetgeving vastgelegd. Met slechts één uitzondering: de "wildlijst".

Natuurlijk is het hele idee van een "wildlijst" volstrekt in strijd met het doel en de uitleg van de Natuurbeschermingswet. Het staat er nu niet meer letterlijk in, dat durft men niet, maar er is sinds de oude Jachtwet wat dat betreft niets veranderd: de wildlijst is samengesteld op grond van "de wens van de jagers om een soort te bejagen". Letterlijk. Refereren aan de "gunstige staat van instandhouding" verandert daar niks aan. Want volgens de definitie kan er bij een sterke achteruitgang van een soort nog steeds sprake zijn van een gunstige staat van instandhouding. Pas als een soort dreigt uit te sterven, komt die gunstige staat van instandhouding wellicht in gevaar. Maar de onduidelijkheid blijft: plaatselijk uitsterven? Regionaal? Landelijk? Op wereldschaal? Hoe en door wie wordt dat op

tijd vastgesteld? Niet dus... Het gaat per definitie fout: als wordt vastgesteld dat de staat van instandhouding ongunstig is, is het te laat!

Volgens de wet moet iedere individuele jager dit monitoren... Dat kan hij niet en dat probeert hij niet eens. Hij zou een wildsoort, zoals de wilde eend, dus niet moeten schieten als die soort in zijn jachtveld sterk achteruit gaat. Dat kan hij helemaal niet vaststellen en bovendien zegt de stand in een individueel jachtveld helemaal niets over hoe het met de soort in een groter gebied gaat. Het is een dode letter in de wet. Een dooddoener. Een jager is en blijft iemand die voor niets anders dan zijn eigen plezier dieren doodschiet. Dat zou in een beschaafd land als een ernstige misdaad moeten worden beoordeeld. Iedereen die dat goed praat, inclusief Carola Schouten, is daaraan medeplchtig. En dus ook strafbaar.

Dat de wilde eend in aantallen achteruit gaat, is evident. De vraag is of dat ernstig is. Ik denk het niet. Tegenover de matige achteruitgang van de wilde eend, staat de enorme toename van zijn dubbelgangersoort, de kraakeend. Die stelt dezelfde eisen aan zijn habitat en mag niet geschoten worden. Of de jacht een belangrijke oorzaak is van de achteruitgang van de wilde eend en van de toename van de kraakeend, is wetenschappelijk niet vast te stellen. Alles verandert uiteraard continu, ook de aantallen van de verschillende diersoorten. Dat is onvermijdelijk. Er bestaat echter geen enkele noodzaak om wilde eenden in enorme aantallen te schieten - niemand weet hoeveel, schattingen van de jagers zelf zeggen helemaal niks! - en dat moet dus, onafhankelijk van toe- of afname, gestopt worden.

Hazen en houtduiven nemen snel in aantal af, evenals in principe voor de jacht uitgezette en dus niet echt inheemse soorten als konijn en fazant. Alle soorten op de "wildlijst" gaan dus sterk achteruit. Daarmee vervalt het oude argument om ze zonder enige restrictie te bejagen omdat er toch meer dan genoeg zijn. Een argument overigens, dat zal inmiddels duidelijk zijn, waarmee wij het volstrekt oneens zijn.

Wildlijst: doden voor je plezier.